

Kedves Kollégák!

Mint azt mindannyian tudjátok, 2011. március 1. és május 31. között a nemzetiségi iskolákban a nyelv és irodalom ill. a népismeret oktatás ellenőrzésére kerül sor. Konkrét információink még nincsenek az ellenőrzés tartalmát illetően, de sokan megkerestek már bennünket kérdésekkel, ezért döntöttünk úgy, hogy elébe megyünk az eseményeknek, s néhány dologra már most felhívjuk a figyelmet.

Több iskolában az elmúlt időszakban már volt hasonló ellenőrzés, amely kapcsán a gondot (többek között) az jelentette, hogy az ellenőrzést végzők azt állították, a népismeret integrált oktatása esetében az adott tantárgy(ak) óraszámát annyival meg kell emelni, amennyi honismeret órát integrálunk. (A minisztériumnak is van egyébként egy ilyen tartalmú állásfoglalása.) Ezt azért is tartjuk furcsának, mert ha megemelem a tárgyak óraszámait, akkor külön tantárgyként is taníthatom, s az integrációnak pont nem ez a lényege.

Az Országos Kisebbségi Bizottság 2010. szeptember 16-án tartott ülésén foglalkozott a folyó tanévben esedékes nemzetiségi nyelvoktató és népismereti ellenőrzés kérdésével és a következő információkat adja közre.

1. A Nemzeti Erőforrás Minisztériuma Oktatásért Felelős Államtitkársága Közoktatásfejlesztési Főosztálya megkereste az Oktatási Hivatalt, amely az ellenőrzés szempontjait időben meg fogja jelenteni a honlapján.
2. A népismeret oktatásáról a következő álláspont rögzült a bizottsági ülésen:
  - a. Teljesítendőek mind a nyelv és irodalom mind a népismeret követelményei az ott rögzített óraszámokban: 5 óra hetente ill. népismeret esetén évi 18 (1.-4. évfolyam) ill. 37 óra (5.-12. évfolyam)
  - b. A többletóra megadására jogszabály nem kötelezi a fenntartót.
  - c. A követelmények teljesítése történhet modulárisan, blokkosítva vagy külön tantárgy keretei között.
  - d. A pedagógiai programban és a helyi tantervben a választott lehetőséget egyértelműen szabályozni kell.
  - e. Az osztálynaplóban jelölni kell, hogy mikor, milyen módon történt a teljesítés.
  - f. A tanuló bizonyítványában a tantestületi döntés függvényében – jegy vagy teljesítés igazolása – meg kell jeleníteni a tantárgyat és teljesítését.

Ez alapján a következőket javasoljuk:

- Az intézmény pedagógiai programjában egyértelműen le kell írni a népismeret tanításának módját: integráltan vagy önálló tantárgyként, esetleg blokkosítva, pl. projektnapok keretében. Olyan is elképzelhető, hogy az óraszám egy részét blokkosítva felhasználjátok.
- Amely iskola önálló tantárgyként tanítja a népismeretet, annál nincs gond, csak be kell tartani az óraszámokat, szerepeljen a pedagógiai programban, legyen külön helyi tanterv, a naplóban is külön tantárgy, osztályzattal zárul s ez bekerül a bizonyítványba is.
- Az integráció kicsit bonyolultabb ill. jobban oda kell figyelni az adminisztrációjára. A legfontosabb, hogy nem lehet csak egy (pl. a német) tantárgyba integrálni! Azért nem, mert ha évi 37 órát a némethez veszünk, akkor joggal mondja az ellenőrzés, hogy sérülhet a tárgy tartalmi követelményrendszere. Ha viszont csak 10-20%-ban tervezek

egy adott tárgyban népismereti tartalmakat, akkor mondhatom, hogy a szabadon tervezhető sávot használtam fel. (A helyi tantervét minden iskola maga írja, tehát tervezhet úgy, ahogy akar!) Azt javasoljuk, hogy a népismeret tanterv tartalmait osszátok el különböző tárgyakba: tánctanulást a testnevelésbe, manuális tevékenységeket a rajzba, technikába, daltanulást az énekbe, bizonyos tartalmakat a történelembe. (Ha a tanár nem tud németül, akkor magyarul is tarthatja.) Természetesen a legtöbb tartalom a németnél legyen, elsősorban a német nyelvűség miatt. A Pedagógiai Intézet honlapján található helyi tanterv javaslat önálló és integrált népismeret oktatásra egyaránt: www.udpi.hu

- Minden tantárgy helyi tantervében – amelybe integráltok népismeretet – jelenjenek meg a népismereti tartalmak és az is, hogy hány órában integráljátok őket. Természetesen a tanmenetekben is szerepelniük kell a tartalmaknak!
- A naplóba az adott tantárgyhoz kell beírni az órát folyamatos óraszámok mellett. Azt javasoljuk, hogy jelöljétek valahogy (pl. más színnel beírva), hogy az óra a népismerethez tartozik. Ha egy ellenőr elkéri a naplókat, szembetűnő legyen!
- Az integrált tárgyat is osztályozhatjátok (az önálló tantárgyat mindenképp!), a jegy ahhoz a tantárgyhoz tartozik, amelybe integrált az a tartalom. A Köznevelési törvény 48.§ (1) b pontja értelmében az intézmények a pedagógiai programban maguk határozzák meg az egyes tárgyak, modulok értékelését és minősítését. Tehát, ha úgy határoz az intézmény, hogy honismeretből a minősítés „teljesítette” – és ezt a pedagógiai programban világosan le is írja – akkor annak nincs akadálya. DE: A bizonyítványban mindenképpen szerepeljen a népismeret, vagy osztályzattal, vagy „teljesítette” megjegyzéssel, attól függően, hogy a Pedagógiai Programban mit írtatok le. (Ha eddig nem írtatok be a bizonyítványba, akkor visszamenőleg meg kell tenni, akár úgy, hogy záradékként a megjegyzések rovatba.)

Több kérdést kapunk a végzettségre vonatkozóan is. A Köznevelési Törvény nem egészen világos itt sem. Értelmezésünk szerint alsó tagozatban nemzetiségi német tanítói diplomával lehet tanítani. Felső tagozatra vonatkozóan úgy szól a törvény, hogy az adott tantárgy oktatására feljogosító végzettséggel. Mivel a tantárgy neve német nyelv és irodalom, úgy gondoljuk, hogy nem nemzetiségi végzettséggel is lehet tanítani. Fontos azonban, hogy a kollégák rendelkezzenek legalább valamilyen nemzetiségi továbbképzéssel.

Kétnyelvű bizonyítványt csak a kétnyelvű iskoláknak kell kiállítaniuk, a nyelvoktatók adhatnak kétnyelvű bizonyítványt, de nem kötelező.

Kétnyelvű iskolák németből két jegyet adnak (nyelv és irodalom), a nyelvoktatók csak egyet.

Kérdésekkel fordulhattok hozzánk:

Englenderné Hock Ibolya
Oktatási bizottság elnöke

hockibi@dus.sulinet.hu
72/514-190

dr. Frank Gábor
igazgató
Magyarországi Német Pedagógiai Intézet
fgabor@dus.sulinet.hu
72 /514-670